

Varg i Sverige vintern 2005/2006

statusrapport

Innehåll

Versioner av Varg i Sverige vintern 2005/06	1
Inledning	2
Beståndstatus vintern 2005/06	2
Föryngringar	3
Familjegrupper	3
Revirmarkerande par	4
Övriga stationära vargar	6
Invandring av varg från Finland/Ryssland	7
Döda vargar	7
Tabeller	7
Figurer	8

Versioner av Varg i Sverige vintern 2005/06

Detta är version 1.0.

<u>Version</u>	<u>Utgivningsdatum</u>	<u>Förändring</u>
1.0.	2006-06-05	-

Omslagsbild: Vuxen vargtik i Ulriksbergsreviret, på gränsen mellan Dalarnas och Örebro län, januari 2006. Foto: Åke Aronson/VSC.

Denna rapport kan beställas från Viltskadecenter, Grimsö forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan, tel. 0581-920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf från Viltskadecenters hemsida: www.viltskadecenter.se

Inledning

Vargarna i Sverige tillhör ett gemensamt svenskt/norskt bestånd med huvudsaklig utbredning på den svenska sidan av riksgårnsgränsen. Inventeringar av vargens numerär och utbredning sker årligen i både i Sverige och Norge. I Sverige har respektive länsstyrelse ansvar för inventering av stora rovdjur, inklusive varg. För nationell koordinering av fältarbete, utvärdering och avrapportering av resultat ansvarar Viltskadecenter.

Fältarbetet utförs vintertid och baseras på snöspårningar, men både radiotelemetri och DNA-analyser är viktiga kompletterande metoder. Fältarbetet pågår under hela vinterperioden (från 1 oktober till sista snöföre, dock längst till och med 31 mars). Resultatet avspeglar således inte en ögonblicksbild utan är en sammanfattning av hela vinterns observationer. I de antalsuppgifter som redovisas är kända döda vargar under inventeringsperioden *inte* frånräknade. De döda vargarna redovisas dock både under respektive förekomst samt separat.

I föreliggande rapport redovisas endast stationära vargar, dvs. vargar som lever i revir. Således omfattar rapporten inte den del av populationen som består av kringvandrande, ofta unga vargar. Inventeringens främsta syfte är att fastställa hur många föryngringar av varg som skett under senaste säsongen. Därutöver skall inventeringen omfatta antal familjegrupper, inklusive flockstorlek, antal revirmarkerande par samt alla övriga stationära vargar. Regler för vad som skall inventeras och hur inventeringarna skall utföras, inklusive utförliga kriterier för klassificering av vargar i de olika kategorierna ”familjegrupper”, ”revirmarkerande par” samt ”övriga stationära vargar” finns beskrivna i Naturvårdsverkets föreskrifter om inventering av rovdjursförekomst; NFS 2004:17 och NFS 2004:18.

Resultaten i föreliggande rapport är att betrakta som slutgiltiga med reservation för att DNA-analyser kan resultera i att något enstaka revirmarkerande par tillkommer eller faller bort. Detsamma kan bli aktuellt även för någon enstaka övrig stationär varg. Dessutom kan det tillkomma ytterligare någon enstaka död varg.

Eventuella förändringar kommer att redovisas utan dröjesmål i uppdaterade versioner av denna rapport.

Beståndstatus vintern 2005/06

Resultaten från varginventeringen säsongen 2005/06 redovisas först och främst som antalet konstaterade ”föryngringar”. Samtliga vargar redovisas även klassificerade i någon av de tre kategorierna ”familjegrupper”, ”revirmarkerande par” och ”övriga stationära vargar”.

Med ”*föryngringar*” avses födda valpkullar. Vargar föder valpar en gång per år och detta sker på våren. De föryngringar som redovisas i denna rapport avser således de valpkullar som producerades våren 2005. Med ”*familjegrupp*” menas ett föräldrapar med avkomma. I de flesta fall rör det sig om valpar födda under den senaste säsongen och då blir familjegrupp detsamma som föryngring, men det är inte ovanligt att någon eller några avkommor från tidigare kullar kan ingå i gruppen. Föryngring kan utebli vissa år av olika orsaker men det kan trots detta finnas en familjegrupp i reviret, som då består av föräldradjur och ungdjur från en tidigare kull. Om ett av alfadjuren förolyckas räknas gruppen fortfarande som en familjegrupp förutsatt att det är minst tre individer totalt. Med ”*revirmarkerande par*” avses ett vargpar, dvs. hane och hona utan valpar, som går tillsammans och hävdar ett revir. Ofta rör det sig om nybildade par som ännu inte fått sin första kull. Med ”*övriga stationära vargar*” menas vanligen ensamma vargar som är stationära i ett eget revir, i väntan på en partner. Rester av en

familjegrupp, t.ex. *ett* föräldradjur med *en* avkomma klassas också som övriga stationära vargar liksom även en grupp valpar som helt saknar föräldrar.

Föryngringar

Under säsongen 2005/06 har det totalt i Sverige konstaterats föryngring av varg i 13 revir (det vill säga 13 födda valpkullar våren 2005). Elva av dessa revir är belägna helt inom Sveriges gränser och 2 revir delas mellan Sverige och Norge. (*Tabell 1, figur 1*).

Revir belägna helt i Sverige;

Naggen (Västernorrland/Gävleborg), **Voxna** (Gävleborg/Dalarna), **Amungen** (Dalarna/Gävleborg), **Siljansringen** (Dalarna), **Tisjön** (Värmland/Dalarna), **Nyskoga** (Värmland), **Halgån** (Värmland/Dalarna), **Forshyttan** (Värmland), **Uttersberg** (Västmanland/Örebro), **Kilsbergen** (Örebro), **Hasselfors** (Örebro/Västra Götaland).

Revir belägna i både Sverige och Norge;

Rotna (Värmland/Norge), **Gräsmark** (Värmland/Norge).

Familjegrupper

Vintern 2005/06 registrerades totalt 13 familjegrupper av varg i Sverige. Tio av dessa revir var helt svenska och tre revir var belägna tvärs över riksgränsen, det vill säga både i Sverige och Norge. I de 13 familjegrupperna registrerades totalt 76-79 vargar. (*Tabell 1&2, figur 2*).

1. Rotna (Norge/Värmland)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 9 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området.

2. Gräsmark (Norge/Värmland)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 5 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området.

3. Djurskog (Värmland/Norge)

Ingen föryngring konstaterad 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 4 vargar, inklusive åtminstone *ett* revirmarkerande alfadjur. Under senare delen av vintern har det funnits indikationer på två revirmarkerande djur, dvs. ett intakt par i reviret.

Föryngring och familjegrupp konstaterades föregående säsong (2004/05).

4. Naggen (Västernorrland/Gävleborg)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades 4-5 vargar i reviret. Reviret har inte hyst något intakt alfapar under vintern. Alfahanen sköts i september 2005 men alfatiken har troligen funnits med bland de 4-5 registrerade vargarna.

Föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området.

5. Voxna (Gävleborg/Dalarna)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 6 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området.

6. Amungen (Dalarna/Gävleborg)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 konstaterades en familjegrupp bestående av 7 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp konstaterades även föregående säsong (2004/05).

7. Siljansringen (Dalarna)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 5 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området.

8. Tisjön (Värmland/Dalarna)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 4-5 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående säsong (2004/05) registrerades en ensam, möjligen stationär varg i området.

9. Nyskoga (Värmland)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 6 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2004/05).

10. Halgån (Värmland/Dalarna)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 konstaterades en familjegrupp med 4-5 vargar. Sannolikt har endast *ett* revirmarkerande alfadjur funnits under vintern. I december 2005 påträffades en död ungvarg i reviret. Dödsorsak har ej gått att fastställa.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2004/05).

11. Uttersberg (Västmanland/Örebro)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 9 vargar, inklusive ett intakt alfapar. I slutet av maj 2006 påträffades en död tikvalp i reviret som med största sannolikhet hade legat död en eller ett par månader.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2004/05).

12. Kilsbergen (Örebro)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 7 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2004/05).

13. Hasselfors (Örebro/Västra Götaland)

Föryngring 2005. Vintern 2005/06 registrerades en familjegrupp bestående av 6 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2004/05).

Revirmarkerande par

Utöver familjegrupperna registrerades vintern 2005/06 13-14 revirmarkerande par av varg i Sverige. Av dessa var 11-12 revir belägna helt inom Sveriges gränser och 2 revir var belägna tvärs över riksgränsen, det vill säga både i Sverige och Norge. (*Tabell 1&2, figur 2*)

Efter inventeringsperiodens slut, i mars månad, registrerades ytterligare ett, sannolikt nybildat par i Värmlands län.

14. Våmhus (Dalarna)

Nytt revirmarkerande par vintern 2005/06. Under slutet av vintern återfanns endast *ett* revirmarkerande djur.

15. Svartbo (Gävleborg)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Även föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i detta område, men ingen föryngring kunde bekräftas 2005. Både hanen och tiken avlivades i samband med skydds jakt i mars 2006.

16. Ockelbo (Gävleborg)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Föregående säsong (2004/05) registrerades en familjegrupp bestående av tre vargar, men ingen föryngring kunde bekräftas vare sig 2004 eller 2005. Senaste konstaterade föryngring i reviret var 2003.

17. Juvberget (Värmland/Norge)

Vintern 2005/06 registrerades för tredje säsongen i rad ett revirmarkerande par i området. Ingen föryngring har konstaterats, vare sig 2004 eller 2005. I samband med radiomärkning vintern 2005/06 konstaterades att hanen saknade synliga testiklar och således är steril.

18. Långsjön (Dalarna)

Nytt revirmarkerande par vintern 2005/06.

19. Likenäs (Värmland/Dalarna)

Nytt revirmarkerande par vintern 2005/06. I slutet av mars 2006 hittades en död vargtik i ytterkanten av reviret. Därefter har endast en ensam revirmarkerande varg spåras i området.

20. Äppelbo (Dalarna)

Nytt revirmarkerande par vintern 2005/06. Från och med januari 2005 har paret inte återfunnits.

21. Lövsjön (Dalarna)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Även föregående säsong (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i detta område, men ingen föryngring kunde bekräftas 2005.

22. Ulriksberg (Örebro/Dalarna/Värmland)

Nytt revirmarkerande par vintern 2005/06. Föregående vinter (2004/05) registrerades den radiomärkta hanen ensam i samma område.

23. Jangen II (Värmland)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Även föregående vinter (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området. Hanen är densamma som föregående vinter men tiken är ny för säsongen 2005/06. Ingen föryngring har konstaterats 2005.

24. Römskog (Norge/Värmland)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Även föregående vinter (2004/05) registrerades ett revirmarkerande par i området, men ingen föryngring har konstaterats 2005. Römskogsvargarna har nästan uteslutande registrerats i Norge.

25. Dals Ed-Halden (Västra Götaland)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Föregående säsong (2004/05) registrerades föryngring och familjegrupp, dock utan intakt par på senvintern (alfahanen tågdödades i november 2004).

26. Kroppefjäll (Västra Götaland)

Revirmarkerande par vintern 2005/06. Föregående säsong (2004/05) registrerades föryngring och en familjegrupp i reviret, men ingen föryngring har konstaterats 2005.

27. Gullspång (Västra Götaland)

Sannolikt ett nytt revirmarkerande par vintern 2005/06. Definitiv särskiljning från Hasselforsparet (nr. 13) förväntas ske genom DNA-analys.

Övriga stationära vargar

Denna kategori av vargar utgörs framför allt av ensamma revirhävdande, stationära, vargar, men även andra konstellationer av vargar kan klassificeras i denna kategori. Vintern 2005/06 registrerades totalt 7-10 vargar i denna kategori, varav 5-7 utgjordes av ensamma vargar och 2-3 individer var rester av en tidigare familjegrupp (Forshyttan, nr. 34).
(*Tabell 2, figur 2*).

28. Linsell (Jämtland)

Ensam varg spårad nordväst om Sveg under perioden december 2005 och januari 2006.

29. Haverö (Västernorrland/Jämtland)

Ensam varg spårad under perioden slutet av februari - mars 2006. Dubbelräkning kan inte uteslutas, t. ex. med Linsellvargen (nr. 28).

30. Fulufjället (Dalarna)

En ensam varg spårad öster om Fulufjället under slutet av november 2005.

31. Korsån (Dalarna)

Ensam varg spårad öster om Falun under januari, februari och mars 2006. Även i fjol (2004/05) spårades en ensam varg i detta område.

32. Älgberget (Dalarna)

Ensam vargtik spårad söder om Siljan under perioden november 2005 – mars 2006.

33. Gumhöjden (Värmland)

Ensam varg spårad öster om Hagfors (norr om Forshyttareviret, se nr.35) under perioden oktober 2005-mars 2006. Osäkerhet råder huruvida detta är en varg från Forshyttareviret eller en annan varg som hävdar ett eget revir.

34. Forshyttan (Värmland)

Föryngring konstaterades i maj 2005 (alfapar och fyra valpar). Under den efterföljande vintern kunde endast *ett* alfadjur samt 1 eventuellt 2 valpar återfinnas i reviret. Föregående säsong (2004/05) registrerades ett nytt revirmarkerande par i området.

35. Loka (Örebro/Värmland)

Ensam varg spårad norr om Karlskoga i anslutning till Kilsbergsreviret (se nr. 12) under perioden december 2004 - mars 2005.

Invandring av varg från Finland/Ryssland

Föregående säsong (2004/05) konstaterades utifrån DNA-analyser av i fält insamlat provmaterial att 3 olika vargar i norra Sverige var av direkt finsk/rysk härkomst. Den senaste säsongen, vintern 2005/06, registrerades endast en finsk/rysk varg i Sverige, i januari 2006 i Norrbottens län. Denna varg uppvisade inte något stationärt beteende

Döda vargar

Under vinterperioden 2005/06 (oktober-april) har 7 döda vargar registrerats i Sverige. Av dessa kan 5 klassas som stationära vargar, tillhörande någon av kategorierna familjegrupper, revirmarkerande par eller övriga stationära vargar. (Tabell 3, figur 3).

Tabeller

Social status	Sverige	Sverige/Norge
Föryngringar	11	2
Familjegrupper	10	3
Revirmarkerande par	11-12	2

Tabell 1. Antal föryngringar av varg samt antal familjegrupper och revirmarkerande par som registrerats i Sverige under vintern 2005/06, samt den geografiska fördelningen av respektive kategori med avseende på gränsområdet mellan Sverige och Norge. Observera att antalet föryngringar ej kan adderas till antalet familjegrupper och revirmarkerande par eftersom de flesta föryngringar har skett i revir som också registrerats som familjegrupper.

Social status	Antal vargar (min.-max.)
Familjegrupper	76-79
Revirmarkerande par	26-28
Övriga stationära vargar	7-10
Summa stationära vargar	109-117

Tabell 2. Antalet stationära vargar som registrerats i Sverige under vintern 2005/06, fördelade på de olika kategorierna familjegrupper, revirmarkerande par och övriga stationära vargar.

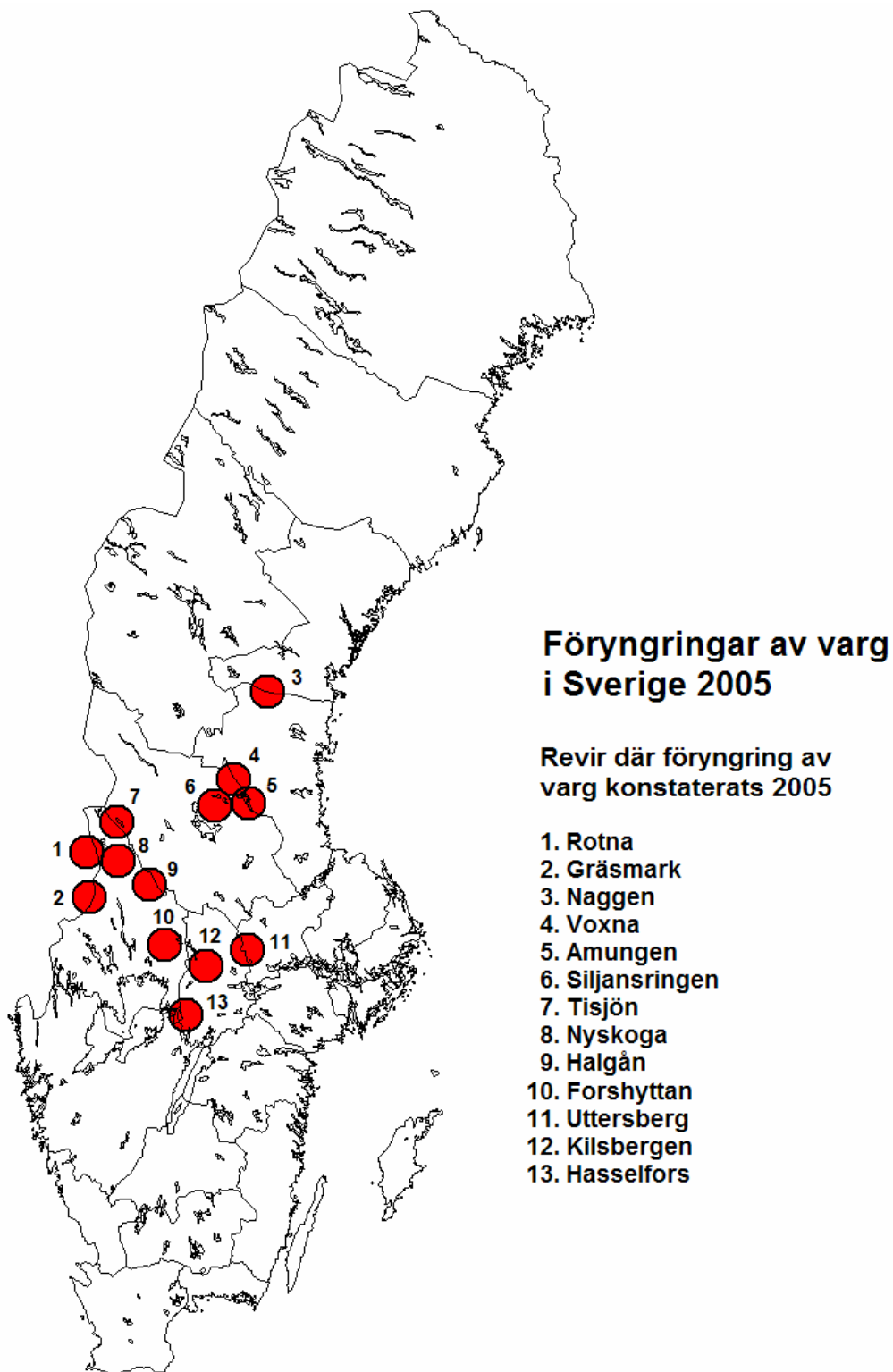
Datum	Län	Plats/revir	Social status	Dödsorsak
2005-12-16	Värmland	Halgån	Ung tik i fam.grupp	? *
2006-03-14	Gävleborg	Svartbo	Vuxen hane i par	Skydds jakt
2006-03-14	Gävleborg	Svartbo	Vuxen tik i par	Skydds jakt
2006-03-24	Värmland	Likenäs	Vuxen tik i par	Trafik? **
2006-05-28	Västmanl.	Uttersberg	Tikvalp i fam.grupp	Trafik/älgspark? **

Tabell 3. Kända döda stationära vargar i Sverige vintern 2005/06 (fr.o.m. oktober, t.o.m. april).

*) Dödsorsak har ej gått att fastställa, enligt obduktionsrapporten.

***) Trubbigt våld, enligt obduktionsrapporten.

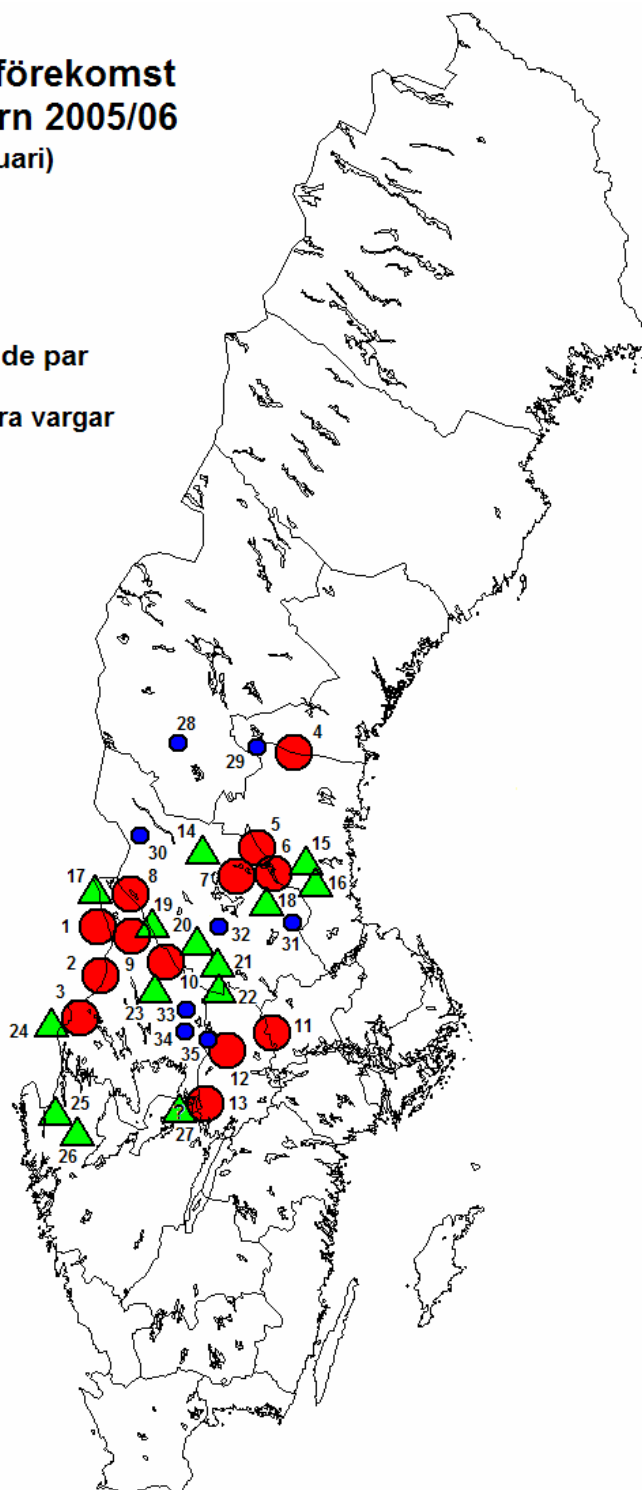
Figurer

Figur 1. Den geografiska fördelningen av de 13 vargrevir i Sverige där föryngring konstaterades under säsongen 2005/06 (valpkullar födda 2005).

**Stationär vargförekomst
i Sverige vintern 2005/06**
(oktober-februari)

- Familjegrupp
- ▲ Revirmarkerande par
- Övriga stationära vargar

Familjegrupper

1. Rotna
2. Gräsmark
3. Djurskog
4. Naggen
5. Voxna
6. Amungen
7. Siljansringen
8. Tisjön
9. Nyskoga
10. Halgån
11. Uttersberg
12. Kilsbergen
13. Hasselfors

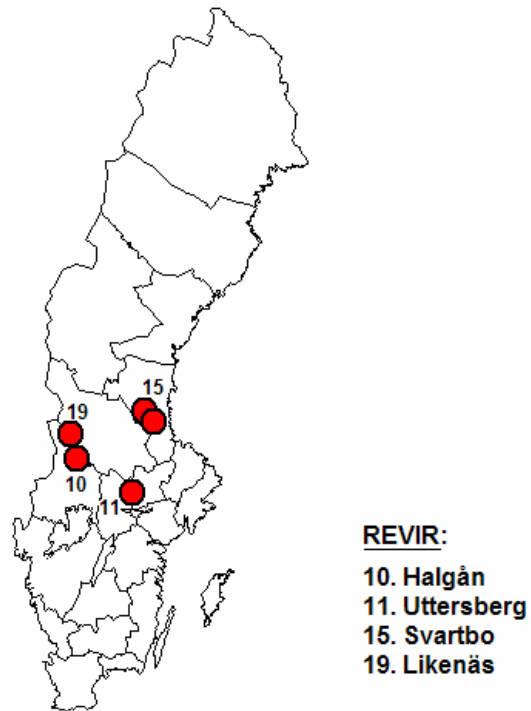
Revirmarkerande par

14. Vämhus
15. Svartbo
16. Ockelbo
17. Juvberget
18. Långsjön
19. Likenäs
20. Äppelbo
21. Lövsjön
22. Ulriksberg
23. Jangen
24. Römskog
25. Dals-Ed
26. Kroppefjäll
27. Gullspång

Övriga stationära vargar

28. Linsell
29. Haverö
30. Fulufjället
31. Korsån
32. Älgberget
33. Gumhöjden
34. Forshyttan
35. Loka

Figur 2. Den geografiska fördelningen av stationär vargförekomst i Sverige under vintern 2005/06, fördelat på revir med familjegrupper, revirmarkerande par eller övriga stationära vargar.

Figur 3. De kända döda stationära vargarnas geografiska fördelning i Sverige, vintern 2005/06 (oktober-april).